

एवंकामकोधादिद्वारेणप्रजानां बन्धनं प्रदस्य संक्षेपेण तन्निवृत्त्युपायमाह एतस्मिन्निति देवाः शम्भुमादयः देवर्हश्चरस्ततोऽपि वरं श्रेष्ठं शिवं नुर्यं जायतस्व मस्तु स्य मिमा निभ्यो विश्वे ते जस प्राज्ञेभ्यो विराट् सृजान्तर्यामिभ्यश्च परं चतुर्थं ब्रह्म शिवमर्हैतं चतुर्थं मन्यन्ते स आत्मा स विज्ञेय इति श्रुतिप्रसिद्धं बहु रूपं माययेति शेषः इन्द्रो मायाभिः पुरुष रूपं ईयत इति श्रुतेः गुणैर्नित्यज्ञानैश्चर्यादिभिरधिकं ॥ १५ ॥ तेन शिवेन साक्षात्कृतेन तेऽसुराः का मको धादयः गगनगाः मायाख्या व्याकृतां तर्गताः सपुराः पुरैः स्थूलसूक्ष्मकारणशरीरैः सहिताः क्षितौ ऐश्वर्यं शुद्धचिन्मात्रे पातिताः प्रविलापिताः एकेन बाणेन जीवात्मना शुद्धचिन्मात्रांतः प्रविष्टेन तथा च श्रुतिः प्रमिति तेषां कामादीनामधिपतिर्भीमो भयं करो महामोहः शूलपाणिना शूलवत्तीक्ष्णमया बुद्ध्या आयुधभूतया पाणिस्थवत्स्वाधीनयेत्यर्थः ॥ १६ ॥ नन्वेवं संस्कारशेषेण पुरांपतनं मुक्तिमूर्च्छयोरप्यस्तीत्यत आह तेषां ब्रह्मविद्वलैव भवति ब्रह्मैव स ब्रह्माप्येतोति श्रुतेः यथापुरेति सृष्ट्या दीयथामरीभ्यामपि जीवन्मुक्ता अनादिसद्वासना वशाद्धैकनिष्ठा एवासन्नित्यर्थः ॥ १८ ॥ तत

एतस्मिन्नेव काले तु देवा देववरं शिवं ॥ अगच्छन् शरणं धीरं बहु रूपं गुणाधिकं ॥ १५ ॥ तेन स्मृते गगनगाः सपुराः पातिताः क्षितौ ॥ त्रिधाप्येकेन बाणेन देवाप्यायित ते जसा ॥ १६ ॥ तेषामधिपतिस्त्वासीद्भीमो भीमपराक्रमः ॥ देवतानां भयकरः सहतः शूलपाणिना ॥ १७ ॥ तस्मिन्हेतुं स्वभावं प्रत्यपघंतमानवाः ॥ प्रापद्यं तच्च वेदान्वैशाखाणि च यथापुरा ॥ १८ ॥ ततोऽभिषिच्य राज्ञेन देवानां दिवि वासवं ॥ समर्पय श्रान्वयुं जनराणां दंडधारणे ॥ १९ ॥ सप्तर्षीणामथोर्ध्वं च विपृथुर्ना मपार्थिवः ॥ राजानः क्षत्रियाश्चैव मंडलेषु पृथक् पृथक् ॥ २० ॥ महाकुलेषु ये जाता वृद्धाः पूर्वतराश्च ये ॥ तेषामप्यासुरोभावो हृदयान्नाप सपति ॥ २१ ॥ तस्मा तेनैव भावेन सानुषंगेण पार्थिवाः ॥ आसुराण्येव कर्माणि न्यसेवन्भीमविक्रमाः ॥ २२ ॥

इति देवानां इंद्रियाणां राज्ये वशित्वे दिवि हार्दकाशे वासवं वासयति स्वरूपं चैतन्येन शरीरं इंद्रियादीनि निवासवश्चिदात्मा तं अभिषिच्य ब्रह्मनिष्ठत्वेन जितेन्द्रिया भूत्वा समर्पयौवसिष्ठायाः लोकशिक्षां कृतवन्त इत्यर्थः ॥ १९ ॥ आधिकारिकेभ्यः सप्तर्षिभ्योऽपि ब्रह्मविदः श्रेष्ठयमाह सप्तर्षीणामिति अर्वाग्बलश्च मस ऊर्ध्वबुधस्तस्मिन् यशोनिहितं विश्वरूपं तस्यासतः कषयः सप्ततीरे वागष्टमी ब्रह्मणा संविदानेति श्रुतेः शिरसि स हस्तोरे ब्रह्मनिहितं तस्य समीपे श्रोत्रादिस्थानेषु इमावेव गतमभ्रद्वाजावित्यादि श्रुत्या ऋषिदृष्टिर्विधीयते ततोऽप्यधस्तनेषु मूलाधारादिषु च केषु राजशब्दिततन्नेव ताधिष्ठितेषु ब्रह्मैव विराजते इत्यर्थः ऋषीणां श्रोत्रस्थत्वं श्रुतं राजत इति राजानः षट्चक्राधिपाणे शाखाः क्षत्रियायोगविघ्नविनाशिन इत्येक्षारर्थः ॥ २० ॥ ईदृक् ज्ञाननिदानस्य कामादिजस्य दीर्घमहाबाधनार्थं महाकुलेष्वित्यादिना ॥ २१ ॥ २२ ॥